

Invoeringstoets

Inleiding

Met de invoeringstoets heeft de Belastingdienst tot doel eerder en gestructureerd te kijken naar de effecten van nieuwe wet- en regelgeving voor de doelgroep(en) en de uitvoering. De toets wordt uitgevoerd op het vroegst mogelijke moment waarop iets nuttigs gezegd kan worden over de werking van regelgeving in de praktijk, en onderscheidt zich daarmee van de uitgebreidere en diepgaandere wetsevaluaties.

De invoeringstoets kan bijdragen aan beter uitvoerbaar beleid en aanleiding zijn tot ingrijpen. Het doel is niet om te bekijken of de nieuwe wet- of regelgeving een succes is. Een vermoeden van het tegenovergestelde kan wel aan het licht komen.

Dit document bevat de recent afgeronde invoeringstoets. Het ingevulde sjabloon geeft een overzicht van alle verzamelde en geanalyseerde signalen en knelpunten. Hiermee wordt antwoord gegeven op de vragen van de invoeringstoets.

De vragen van de invoeringstoets

1. Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?

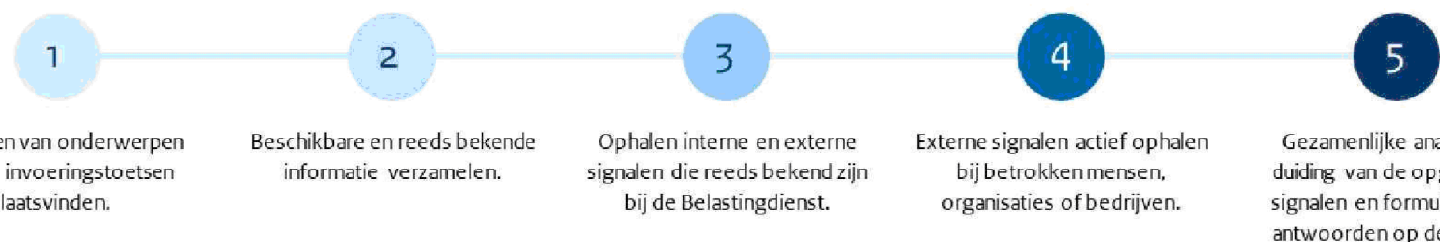
- Ontstaan er in de praktijk knelpunten of onbedoelde effecten?
- Zijn er mogelijk (indirect) discriminerende aspecten?
- In hoeverre zijn er signalen die erop kunnen wijzen dat de regeling niet werkt zoals bedoeld?

2. Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?

- Ontstaan er in de uitvoeringspraktijk knelpunten of onbedoelde effecten?
- In hoeverre is de kwaliteit van de uitvoering geborgd?
- In hoeverre komt de praktijk overeen met de aannames uit de invoeringstoets?

Proces

Het proces van de invoeringstoets bestaat uit vijf stappen. Voor elk onderwerp waarop een invoeringstoets wordt uitgevoerd is er een werkgroep met specialisten op dat onderwerp die stap 2 tot en met 5 doorloopt.

Onderdelen

1

Deel 1 van de invoeringstoets gaat over hoe de regeling uitpakt voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld.

Knelpunten

De verschillende signalen die duiden op knelpunten of onbedoelde effecten zijn ingevuld op een schaal. De meest negatieve signalen zijn links weergegeven op de schaal, de meest positieve signalen zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de knelpunten of onbedoelde effecten beschreven.

Discriminerende aspecten

De verschillende signalen zijn weergegeven in een figuur. Indien sprake is van direct discriminerende aspecten dan is dit weergegeven in de donkerblauwe cirkel. Indien sprake is van indirect discriminerende aspecten dan is dit weergegeven in de lichtblauwe ring.

Bedoeling

De verschillende signalen zijn ingevuld op een schaal. Signalen die erop wijzen dat de wet of regeling niet werkt zoals bedoeld, staan aan de linkerkant van de schaal. Signalen die erop wijzen dat de wet of regeling lijkt te werken zoals bedoeld, zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de signalen aan de hand van een verwijzing naar letters beschreven.

Discussie

In dit onderdeel worden openstaande punten beschreven waarover bijvoorbeeld nog onduidelijkheid of discussie bestaat of nadere inzichten nodig zijn.

Samenvatting

Dit onderdeel bevat een samenvatting van de aandachtspunten uit de invoeringstoets. Het geeft antwoord op de vraag: 'Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?'.

2

Deel 2 van de invoeringstoets gaat over hoe de regeling uitpakt voor de uitvoering.

Knelpunten

De verschillende signalen die duiden op knelpunten of onbedoelde effecten zijn ingevuld op een schaal. De meest negatieve signalen zijn links weergegeven op de schaal, de meest positieve signalen zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de knelpunten of onbedoelde effecten beschreven.

Kwaliteit

De verschillende signalen zijn ingevuld op een schaal. Signalen die erop wijzen dat de kwaliteit van de uitvoering niet lijkt te zijn geborgd, staan aan de linkerkant van de schaal. Signalen die erop wijzen dat de kwaliteit van de uitvoering is geborgd, zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de signalen aan de hand van een verwijzing naar letters beschreven.

Aannames

De verschillende signalen zijn weergegeven in een figuur. Signalen die erop wijzen dat de praktijk overeenkomt met de aannames uit de uitvoeringstoets staan in het midden van de figuur. Signalen die erop wijzen dat de praktijk niet uitpakt zoals verwacht staan of links (wanneer negatiever dan verwacht) of rechts (wanneer positiever dan verwacht).

Discussie

In dit onderdeel worden openstaande punten beschreven waarover bijvoorbeeld nog onduidelijkheid of discussie bestaat of nadere inzichten nodig zijn.

Samenvatting

Dit onderdeel bevat een samenvatting van de aandachtspunten uit de invoeringstoets. Het geeft antwoord op de vraag: 'Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?'.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Leeswijzer	2
Invoeringstoets ‘Verhoging vrije ruimte WKR i.v.m. de steunpakketten vanwege COVID-19’	4
Toelichting op de regeling	
Beschrijving doelgroep	
Verantwoording & Bronvermelding	
Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?	5
Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?	6

Verhoging vrije ruimte WKR i.v.m. de steunpakketten vanwege COVID-19

2021-1022

Deze invoeringstoets betreft de tijdelijke verruiming van de vrije ruimte van de werkkostenregeling (WKR) in 2021.* Voor het jaar 2021 is de vrije ruimte voor de eerste € 400.000 van de fiscale loonsom per werkgever tijdelijk verhoogd van 1,7% naar 3%. De verruiming is onderdeel van de steunpakketten vanwege COVID-19 en bood werkgevers die daar de financiële ruimte voor hadden, mogelijkheden om hun werknemers in coronatijd onbelast extra tegemoet te komen. Voorbeelden zijn aanvullingen op de onkostenvergoeding of thuiswerkkostenvergoeding, cadeaus voor het personeel of een aanvulling op het beschikbare budget voor inrichting van de werkplek. De door de regeling extra gedane bestedingen kunnen ook steun geven aan sectoren die sterk getroffen zijn door de crisis.

Doelgroep(en)

De doelgroep van deze regeling bestaat uit alle werkgevers met werknemers die fiscaal loon genieten. Hoewel het de werknemers zijn die profiteren van het gebruik van de vrije ruimte door de werkgever, bepaalt de werkgever of daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van de vrijstelling vrije ruimte. Daarmee is de werkgever de primaire doelgroep van deze regeling.

Verantwoording & bronvermelding

Om de centrale vragen van de invoeringstoets te kunnen beantwoorden, is een werkgroep opgericht met experts uit verschillende vakgebieden van de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën. Zij hebben gezamenlijk interne en externe signalen over de regeling verzameld en gewogen. Het gaat hierbij om:

1. Interne signalen van medewerkers van de Belastingdienst over de uitvoering van de regeling en externe signalen die zijn binnengekomen via de bestaande kanalen, zoals de BelastingTelefoon en het Forum Fiscaal Dienstverleners. Deze signalen zijn actief opgehaald middels uitvragen binnen alle organisatieonderdelen die betrokken zijn bij deze regeling.
2. Kwalitatief onderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Blauw. Het onderzoek vond plaats van 11 t/m 23 januari 2023 door middel van 8 online individuele diepte-interviews. Geïnterviewden zijn werkgevers, betrokken bij beslissingen en uitvoering van de WKR binnen de eigen organisaties. Ze zijn bekend met de vrije ruimte. Daarnaast is er één gesprek gevoerd met een salarisadministrateur. (Invoeringstoets: WKR – Gerichte vrijstelling thuiswerkkosten & verruiming vrije ruimte, rapportage van kwalitatief communicatieonderzoek voor Belastingdienst BBOF, Blauw, 2023.)
3. Kwantitatief onderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Motivaction. Dit onderzoek vond plaats van 17 t/m 24 januari 2023 door middel van een online vragenlijst. De respondenten waren afkomstig uit een panel. In totaal hebben 509 HR-medewerkers en financieel verantwoordelijken bij bedrijven de vragenlijst volledig ingevuld (Casus Verruiming Vrije Ruimte WKR, Motivaction, 2023).

NB Bij de beschrijving van signalen op de volgende sheets is een bronvermelding naar de hiervoor genoemde drie bronnen opgenomen

* Deze invoeringstoets gaat specifiek over de **tijdelijke verruiming** van de vrije ruimte van de werkkostenregeling in 2021. Deze invoeringstoets gaat niet over (de werking van) de vrije ruimte van de werkkostenregeling op zich of (de werking van) de werkkostenregeling in het algemeen en sluit derhalve het bestaan van signalen of knelpunten daarin niet uit.

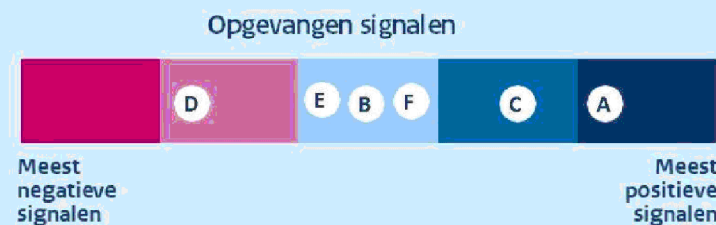

Verhoging vrije ruimte WKR i.v.m. de steunpakketten vanwege COVID-19

Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?

Knelpunten

Ontstaan er in de praktijk knelpunten of onbedoelde effecten?

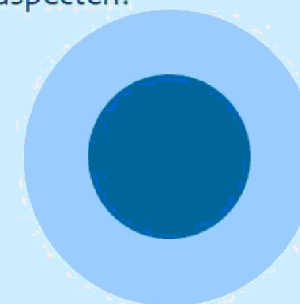
Toelichting

Uit de invoeringstoets blijkt dat er geen signalen zijn van knelpunten of onbedoelde effecten in de praktijk. Wel zijn onderstaande aandachtspunten opgekomen.

- A** De invoering van de regeling met terugwerkende kracht is door werkgevers en softwareontwikkelaars van loonaangifte-software zonder problemen in de systemen toegepast.^{2,3}
- B** Salarisprofessionals hebben weinig tot geen vragen over de regeling gesteld aan de Belastingdienst.^{2,3}
- C** De regeling is door werkgevers over het algemeen positief ontvangen.^{2,3}
- D** +/- de helft van de kleine werkgevers (1-9 werknemers) bleek niet op de hoogte van de tijdelijke verruiming.³
- E** Een meerderheid van de ondervraagde bedrijven is positief over de ondersteuning van de Belastingdienst; een minderheid (+/- een tiende) is negatief. De meeste kritiek gaat uit naar de bereikbaarheid.³
- F** Over het algemeen zijn bedrijven neutraal tot positief over de communicatie. Een minderheid van de bedrijven ($\leq 7\%$ bij bedrijven 1-9, 50-499 & 500+ werknemers) is negatief. Bij de bedrijven met 10-49 werknemers is 15% negatief.³

Discriminerende aspecten

Zijn er mogelijk (indirect) discriminerende aspecten?

Toelichting

Uit de invoeringstoets blijkt dat er geen signalen zijn dat mogelijk sprake is van (indirect) discriminerende aspecten.

Bedoeling

In hoeverre zijn er signalen die erop kunnen wijzen dat de regeling niet werkt zoals bedoeld?

Toelichting

- A** De meerderheid van de ondervraagde bedrijven heeft begrip voor de regeling en is er positief over.³
- B** De regeling speelt in op de behoefte thuiswerkkosten onbelast te kunnen vergoeden: ruim de helft van de bevraagde werkgevers die gebruik hebben gemaakt van de regeling heeft de regeling gedeeltelijk of helemaal gebruikt voor een extra vergoeding voor thuiswerken.³
- C** Het grootste deel van de werkgevers die van de tijdelijke verruiming af wisten, heeft het ook daadwerkelijk gebruikt.³
- D** Het gebruik van de regeling neemt toe naarmate het personeelsbestand groeit. Kleine werkgevers (1-9 medewerkers) maken het minst vaak gebruik van de regeling (59% van de kleine werkgevers die van de tijdelijke verruiming af wisten; oplopend naar 74% bij bedrijven met 500+ werknemers).³
- E** De belangrijkste reden om geen gebruik te maken van deze regeling is het gebrek aan financiële ruimte bij de werkgever.^{2,3}

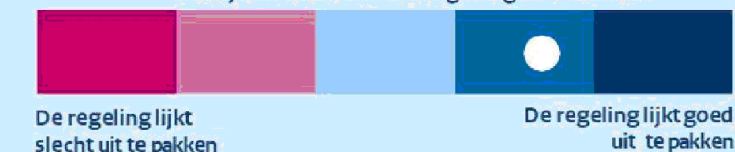
Discussie

- Binnen de loonheffingen wijzigen jaarlijks verschillende percentages waar binnen de loonadministratie rekening mee moet worden gehouden. De vrije ruimte van de werkkostenregeling is daarbinnen een gangbaar en bestaand instrument waarvoor geldt dat het percentage kan wijzigen. Wijzigingen van percentages worden opgenomen in het Belastingplan en gepubliceerd op de website van de Rijksoverheid. De Belastingdienst publiceert wijzigingen via de reguliere kanalen, o.a. de website, het Forum Fiscaal Dienstverleners, het Forum Salaris, de Nieuwsbrief Loonheffingen en het Handboek Loonheffingen. In het kader van de fiscale coronamaatregelen zijn aanvullende communicatiecampagnes uitgerold, waar deze regeling onderdeel van is geweest.

Samenvatting

Hoepakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?

Toelichting

Uit de invoeringstoets blijkt dat werkgevers de regeling over het algemeen als positief ervaren. Er zijn geen signalen dat de regeling voor de doelgroep tot bijzondere knelpunten of onbedoelde effecten leidt, ondanks de invoering met terugwerkende kracht. Wel is gebleken dat de helft van de kleine werkgevers (1-9 werknemers) niet op de hoogte was van de tijdelijke verruiming van de vrije ruimte van de werkkostenregeling. Daarnaast neemt het gebruik van de regeling toe naarmate het personeelsbestand groeit en is een gebrek aan financiële ruimte bij de werkgever de belangrijkste reden om geen gebruik te maken van de regeling.

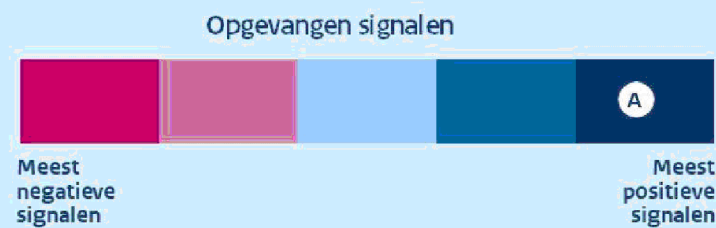
2

Verhoging vrije ruimte WKR i.v.m. de steunpakketten vanwege COVID-19

Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?

Knelpunten

Ontstaan er in de uitvoeringspraktijk knelpunten of onbedoelde effecten?

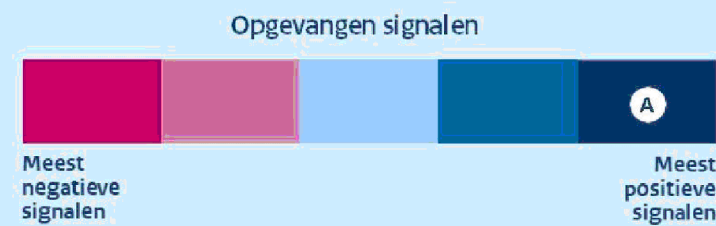
Toelichting

Uit de invoeringstoets blijkt dat er geen signalen zijn van knelpunten of onbedoelde effecten.

A De invoering van de regeling met terugwerkende kracht is door de Belastingdienst zonder problemen in de loonaangiftesystemen toegepast.¹

Kwaliteit

In hoeverre is de kwaliteit van de uitvoering geborgd?

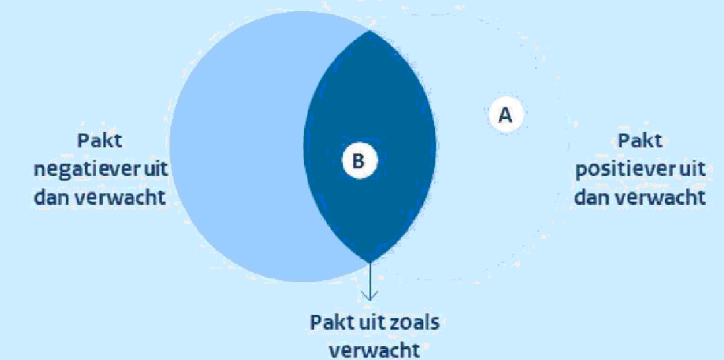
Toelichting

Uit de invoeringstoets blijkt dat er geen signalen zijn dat de regeling een risico vormt voor de borging van de kwaliteit van de uitvoering.

A De Belastingdienst is bij de beleidsvoorbereiding betrokken geweest om te bewaken dat de regeling binnen de bestaande kaders is vormgegeven en heeft een uitvoeringstoets op de regeling gedaan.¹

Aannames

In hoeverre komt de praktijk overeen met de aannames uit de uitvoeringstoets?

Toelichting

A In de uitvoeringstoets is de inschatting gemaakt dat door de tijdelijke verruiming van de vrije ruimte van de werkkostenregeling de inspecteur waarschijnlijk vaker het standpunt moet innemen dat een vergoeding of verstrekking niet voldoet aan het gebruikelijkheidscriterium. Uit de invoeringstoets blijkt dat er geen signalen zijn dat de regeling daadwerkelijk heeft geleid tot een toename van toetsing van het gebruikelijkheidscriterium.¹

B In de uitvoeringstoets is aangegeven dat voor werknemers met een niet-inhoudingsplichtige werkgever de aangifte inkomstenbelasting 2021 en de omrekenprogramma's voor Duits en Belgisch loon moeten worden aangepast. De aanpassing van deze omrekenprogramma's heeft niet geleid tot een toename van vragen aan de Belastingdienst.¹

Discussie

- N.v.t.

Samenvatting

Toelichting

Uit de invoeringstoets blijkt dat de regeling door de Belastingdienst eenvoudig is ingevoerd. Daarnaast zijn er geen signalen dat de regeling voor de uitvoering tot knelpunten of onbedoelde effecten leidt.